Dosarul nr. 2a-1935/23 (dosar electronic 2-19161070-02-2a-26052023)
Judecătoria Chişinău, judecător Violeta Gîrleanu

D E C I Z I E

mun. Chișinău 7 februarie 2024

Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila și Vitalie Cotorobai
Grefier Zoia Pleșca

examinând, în şedinţă de judecată publică, apelul declarat de avocatul Culeac-Reul Natalia, în interesele reclamantului Bîrsa Alexandru împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiată la cererea de chemare în judecată înaintată de Bîrsa Alexandru către Stoica Igor, Stoica Alexandru, Stoica Olga, Bordeniuc Mariana, intervenient accesoriu Stati Sorin și B.C. „Moldinconbank" privind încasarea sumei, dobânzii de întârziere, ratei inflației și cheltuielilor de judecată, prin care acțiunea a fost respinsă, -

c o n s t a t ă:

La 3 octombrie 2019 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Stoica Igor, Bordeniuc Mariana, Stoica Olga, Stoica Alexandru privind încasarea sumei de 300000 lei și, anume, câte 75000 lei de la fiecare, precum și cheltuielile de judecată.

În susținerea cererii de chemare în judecată inițială și concretizată, partea reclamantă a invocat că la data de 16.05.2016 a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Independenței 12/2, ap.76, înregistrat sub nr. 3767 de către notarul public Ludmila Gâscă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 18.12.2018, s-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr.3767 din 16.05.2016, soluție menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24.09.2019.

A precizat reclamantul că urmare a emiterii hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 18.12.2018, s-a născut dreptul lui la restituirea mijloacelor bănești de către vânzători în sumă totală de 300000 lei, adică câte 75000 lei de la fiecare.

Menționează că pârâții au primit somații la data de 28.01.2019, iar la data de 01.10.2019 a expediat repetat câte o somație prin care pârâții au fost puși în întârziere și totodată a solicitat restituirea mijloacelor bănești primite la semnarea contractului sus numit, considerând că se află în situația de îmbogățire ilicită. Somațiile repetate au rămas fără un răspuns și careva reacții.

Din motiv că până în prezent pârâții nu și-au asumat obligația de plată și nici măcar nu l-au contactat ca să rezolve această întrebare, respectând procedura prealabilă care s-a manifestat prin somațiile repetate expediate, reclamantul a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

În cererea concretizată din 25.10.2022, partea reclamantă a invocat că având în vedere faptul că obiectul acțiunii reprezintă o obligație pecuniară exprimată în monedă națională, conform prevederilor art. 873, art. 901 alin. (1) lit. a) și lit. c) Cod civil, solicită conform situației la zi, dobânda de întârziere legală de 108055,48 lei, conform prevederilor art. 942 alin. (2) Cod civil calculată din datoria restantă de 300000 lei pentru perioada de întârziere începând cu 24.09.2019, din momentul rămânerii definitive a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) prin care a fost anulat contractul de vânzare-cumpărare și s-a pus în sarcina părților restituirea prestațiilor executate, precum și a ratei inflației în mărimea de 89175 lei.

Prin urmare, reclamantul Bîrsa Alexandru a solicitat încasarea de la pârâții Stoica Igor, Stoica Alexandru, Stoica Olga, Bordeniuc Mariana, a câte 75000 lei de la fiecare, dobânda de întârziere în mărime de 108055,48 lei și rata inflației în mărimea de 89175 lei.

La data de 17.05.2021, avocatul Lupea Georgeta, reprezentantul pârâtului Stoica Alexandru, a depus referință în care a menționat că la data de 16.05.2016 a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Independenței, nr.12, bl.2, ap.76, înregistrat sub nr.3767 de către notarul public Ludmila Gîscă, totodată, la aceeași dată, în prezența notarului de către cumpărător către vânzători a fost transmisă sumă a câte 75000 lei fiecăruia, în total suma de 300000 lei. La 18.12.2018, instanța de judecată a constatat nulitatea acestui contract.

Ulterior, conform încheierilor protocolare ale instanței de judecată, în proces au fost introduși în calitate de intervenienți accesorii Stati Sorin și B.C. „Moldindconbank”.

Pe parcursul desfășurării procesului în prezenta cauză, avocatul Culeac-Reul Natalia, în calitate de reprezentant al reclamantului Bîrsa Alexandru a concretizat acțiunea inițială în sensul majorării și, anume, pe lângă pretenția de încasare a datoriei în sumă de 300000 lei și a cheltuielilor de judecată, a mai solicitat și încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 108055,48 bani și a ratei inflației în sumă de 89175 lei.

În continuare, la 25.10.2022, a parvenit o cerere de confirmare a tranzacției de împăcare cu nr. 01/2022 din 22.10.2022 și încetare a procesului în cauză, semnată de reclamantul Bîrsa Alexandru și pârâții Stoica Igor, Stoica Alexandru, Stoica Olga și Bordeniuc Mariana.

Prin încheierea protocolară din 09.11.2022, instanța de judecată a respins cererea părților de confirmare a tranzacției de împăcare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2022, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Bârsa Alexandru în beneficiul lui Stati Sorin, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 12 ianuarie 2023 avocatul Culeac-Reul Natalia, în numele și interesele reclamantului Bîrsa Alexandru, acționând în baza mandatului avocațional seria MA nr. 1389687 din 30.09.2020 a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2023, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, pe motiv că nu corespunde cerințelor art. art. 364 și 365 Cod de procedură civilă, fiind acordat părții termen pentru a înlătura neajunsurile stabilite. Concomitent s-a explicat părții apelante, că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile indicate în încheierea sus-numită în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi, împreună cu actele anexate, va fi restituită.

La 28 iunie 2023, în interiorul termenul pentru înlăturarea neajunsurilor, avocatul Culeac-Reul Natalia, în numele și interesele reclamantului Bîrsa Alexandru a prezentat cererea de apel motivată, anexând dovada achitării taxei de stat în sumă de 1000 MDL și totodată solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, invocând faptul că apelantul este în imposibilitatea de a plăti taxa de stat impusă, fiind pensionar și nu dispune de alte venituri, ce ar face posibilă achitarea taxei de stat a cărei cuantum este considerabil de mare.

În motivarea apelului a indicat că instanța de fond a admis atragerea neîntemeiată a unor persoane la proces, care nu au nici o tangență cu obiectul cauzei, iar toate încheierile procesuale adoptate nu se regăsesc în hotărârea instanței de fond, fiind evitate în mod abuziv, astfel încât acestea nu au caracter fondat şi care scot în evidență încălcările procesuale comise de către instanță.

Tot la acest capitol, instanța de fond a examinat şi admis cererile intervenientului accesoriu privind atragerea unui alt intervenient accesoriu, ceea ce în condițiile speței consideră ca fiind acțiuni abuzive si neîntemeiate, admise de către instanța de fond.

Menționează că participarea intervenienţilor permite examinarea în cadrul aceluiași proces a mai multor pretenții care se bazează pe aceleași probe, având loc o economie de timp. De asemenea, grație intervenienţilor, instanţa de judecată examinează diferite circumstanţe care se referă la litigiu, evitându-se astfel emiterea

de hotărâri care ar putea afecta drepturile şi interesele altor persoane. La caz, intervenientul accesoriu este acel participant care intervine sau este atras într-un proces deja pornit între părţile iniţiale, pe lângă reclamant sau pârât, care este interesat de soarta procesului, fără a formula pretenții proprii faţă de obiectul litigiului.

Relatează că Intervenientul trebuie să demonstreze interesul intervenţiei.

Astfel, prima condiţie: presupune că poate interveni în proces acea persoană a căror drepturi sau obligații faţă de una din părţi ar putea fi influențată prin eventuala hotărâre judecătorească. În acest sens, în cererea sa de intervenție Sorin Stati urma să demonstreze în ce măsura eventuala hotărâre ar fi influențat drepturile pe care le are acesta față de una din părți. Or, însăși faptul că bunul care face obiectul prezentei acțiuni a cărei transmitere cu drept de proprietate în schimbul unei sume de bani, a constituit ca temei pentru reclamant pentru a-şi recupera sumele de bani achitate în beneficiul pârâților.

Menționează că, Sorin Stati nu are nici un interes fată de obiectul prezentei acțiuni care constă în restituirea sumei de bani, acesta face trimitere la faptul realizării unor proceduri de executare în raport cu pârâții care nu au nici o interoperabilitate cu tranzacția reclamantului realizată în calitate de cumpărător şi care prin intermediul instanțelor de judecată încearcă să-şi restituie suma de bani achitată pentru bunul imobil înstrăinat acestuia de pârâți. Scopul intervenției accesorie este dedus din interpretarea normelor legale, care vin să asigure drepturile unor terţe persoane pe viitor, ceea cu referire la speţa dată nu s-a demonstrat în ce măsură această hotărâre ar face imposibilă realizarea unor drepturi ale lui Sorin Stati. În măsura în care obiectul acțiunii pentru care s-a solicitat a interveni Sorin Stati, constituie restituirea mijloacelor băneşti în privinţa cărora presupusul intervenient nu are careva pretenții sau interese ce pot fi afectate, consideră cererea acestuia ca fiind neîntemeiată.

A doua condiţie: Potrivit art. 67 alin. (2) Cod de procedură civilă, pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenției, menționând cărei părți se va alătura. Copia de pe cerere se înmânează ambelor părți.

Această normă stabilește obligația persoanei care intenționează să intervină în proces, să demonstreze interesul pe care îl are față de acțiunea civilă, în măsura în care la interpretarea normei sus indicate rezultă că legiuitorul a instituit anumite condiții, în vederea evitării anumitor cereri abuzive, care au singurul scop de a împiedica buna desfășurare a procedurilor civile şi/sau tergiversarea procesului.

Relatează că, ulterior depunerii cererii de intervenire în proces din partea lui Stati Sorin, reclamantul Bîrsa Alexandru a depus o referinţă prin care şi-a întemeiat dezacordul cu privire la intervenirea acestuia, invocând că acţiunile lui Stati Sorin au

un caracter abuziv, şi realizate doar cu scopul de a împovăra sarcina judecării, prin crearea unor împrejurări complexe în cadrul judecării, fără ca acestea să aibă careva legături cu prezenta cauză. Este evident faptul că acțiunile lui Stati Sorin sunt expres îndreptate spre crearea impedimentelor şi tergiversarea examinării cauzei. Mai mult ca atât, acesta neavând nici o calitate procesuală, şi-a permis a interveni la examinarea cauzei prin prezentarea probelor, care de altfel, nu au nici o relevanţă cu obiectul cauzei şi care sunt depuse cu depăşirea atribuţiilor procesuale.

Consideră că, caracterul activ al acţiunilor lui Stati Sorin, prin care acesta se implică la judecarea cauzei, inclusiv prin faptul formulării de obiecţii, sunt vădit abuzive şi afectează grav buna desfășurare a procesului de judecată, afectând în acest sens şi dreptul reclamantului la accesul la justiție, în măsura în care, examinarea cauzei a fost extinsă şi decentralizată pe un drept iluzoriu nedemonstrat pretins de Stati Sorin.

Concluzionează că instanța de fond neîntemeiat a admis intervenirea în proces a intervenienţilor accesorii, şi chiar mai mult nu şi-a fondat decizia prin care a dispus atragerea acestora, nemotivând în acest sens necesitatea acestor acțiuni procesuale. Mai mult ca atât, instanța de judecată nu a dispus atragerea altor persoane care aveau un rol mai important la judecarea cauzei, fiind vorba de notarul public în prezența căruia a avut loc transmiterea banilor, circumstanță care de altfel demonstrează indubitabil circumstanțele invocate de apelant în cererea sa de chemare în judecată.

Indică că instanța de fond îşi întemeiază hotărârea pe faptul lipsei probelor care ar demonstra transmiterea banilor de către apelant intimaților, pe când apelantul a prezentat probe suficiente şi pertinente, care nu au fost luate în considerare de către instanţă. Astfel, constată că instanța de judecată a avut un caracter parțial la etapa judecării în fond a cauzei, prin respingerea cererilor părților la proces, privându-i pe aceștia de dreptul la un proces echitabil.

Solicită admiterea cereri de apel, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16.12.2022. Emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integrală acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bîrsa Alexandru către Stoica Igor, Stoica Alexandru, Stoica Olga, Bordeniuc Mariana, intervenient accesoriu Stati Sorin, SA „Moldinconbank” privind încasarea sumei, dobânzii de întârziere, ratei inflaţiei şi cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 iulie 2023 s-a respins cererea apelantului Bîrsa Alexandru privind scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată. S-a amânat apelantului Bîrsa Alexandru plata taxei de stat aferentă cererii de apel declarată, până la data pronunțării/emiterii soluției de instanța de apel în actuala cauză.

S-a acceptat pentru examinare cererea de apel depusă de avocatul Culeac-Reul

Natalia, în numele și interesele reclamantului Bîrsa Alexandru, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2022, pronunțată în cadrul actualei cauze civile, cu intentarea procedurii în apel.

În ședința instanței de apel, intervenientul accesoriu Stati Sorin și reprezentantul său au solicitat respingerea cererii de apel şi menţinerea hotărârii instanţei de fond fără modificări.

Apelantul Bîrsa Alexandru și intimații Stoica Alexandru, Stoica Olga, Bordeniuc Mariana, intervenientul accesoriu B.C. „Moldinconbank" nu s-au prezentat, deși au fost înștiințați legal despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată.

Potrivit art. 379 alin. (2) CPC, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Prin urmare, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în absența părților care au fost citate legal.

Audiind participanții la proces, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Partea apelantă Bîrsa Alexandru, a depus apelul la data de 12 ianuarie 2023, împotriva hotărârii Judecătorie Chișinău /sediul Centru/, dispozitivul căreia a fost pronunțat la data de 16 decembrie 2022. Astfel, Colegiul constată depunerea apelului în interiorul termenului acordat de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit dispozițiilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele are au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care

confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1)-(3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum

și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.9 Cod civil, (1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Conform art.195 Cod civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligaţiilor civile.

Conform art.221 alin.(1) Cod civil, actul juridic încheiat fără intenţia de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din materialele cauzei rezultă, că la data de 16.05.2016, notarul public Ludmila Gîscă a confirmat încheierea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, înregistrat cu nr.3767, între Stoica Alexandru, Stoica Olga, Stoica Igor, Bordeniuc Mariana numiți „Vânzători” și Bîrsa Alexandru numit „Cumpărător”, obiectul contractului fiind vânzarea-cumpărarea apartamentului nr. 76, situat în mun. Chișinău, str. Independenței 12/2, cu suprafața totală de 57.1 m.p., la prețul de 300000 lei.

Conform punctului 3.2 al contractului sus indicat, vânzătorii au declarat în fața notarului că suma de 300 000 lei a fost achitată de către cumpărător la data semnării

contractului, fapt susținut și prin cererea scrisă a lui Bîrsa Alexandru adresată notarului Ludmila Gîscă la 16.05.2016 fără a specifica cui anume și ce sume a transmis.

Potrivit hotărârii din 18.12.2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul central), pronunțată în cauza civilă nr. 2-2431/17, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Stati Sorin către Stoica Igor, Bordeniuc Mariana, Stoica Alexandru, Stoica Olga și Bîrsa Alexandru, intervenienți BC „Moldindconbank" SA și BC „Moldova Agroindbank" SA, intervenient accesoriu notarul public Gîscă Ludmila cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a imobilului nr. 3767 din 16.05.2016 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Conform deciziei din 24.09.2019 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 18.12.2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul central) pronunțată în cauza civilă nr. 2-2431/17, a fost menținută, fiind respins apelul declarat de avocatul Prisac Alexandru în interesele lui Bîrsa Alexandru și cererile de alăturare la apel depuse de Stoica Olga, Stoica Alexandru, avocatul Platon Eduard în interesele lui Stoica Igor și avocatul Maier Lucia în interesele Marianei Bordeniuc.

Prin încheierea din 19.02.2020 pe dosarul nr. 2ra-107/20 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de către Alexandru Bîrsa, Alexandru Stoica, Olga Stoica, Mariana Bordeniuc, Igor Stoica, împotriva deciziei din 24.09.2019 a Curții de Apel Chișinău.

De asemenea, la 25.11.2020, Curtea Supremă de Justiție a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Bîrsa Alexandru împotriva încheierii din 19.02.2020 a Curții Supreme de Justiție.

Ulterior, la 26.01.2021, prin încheierea nr. 2rh-157/20 Curtea de Apel Chișinău a respins ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de Bordeniuc Serghei, Bîrsa Alexandru, Bordeniuc Mariana împotriva deciziei din 24.09.2019 a Curții de Apel Chișinău. Această încheiere a fost menținută la 28.04.2021 de Curtea Supremă de Justiție.

Prin urmare, hotărârea din 18.12.2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul central) pronunțată în cauza civilă nr. 2-2431/17, este irevocabilă.

Invocând că, odată cu emiterea hotărârii din 18.12.2018 a Judecătoriei Chișinău s-a născut dreptul său la restituirea mijloacelor bănești din contul pârâților Stoica Igor, Stoica Alexandru, Stoica Olga, Bordeniuc Mariana, reclamantul Bîrsa Alexandru s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Examinând cauza, la 16 decembrie 2022, instanța de fond a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Bârsa Alexandru, în beneficiul lui Stati Sorin, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei (cinci mii) lei.

Reclamantul Bîrsa Alexandru, nefiind de acord cu soluția dată, a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Cu referire la motivele apelului și temeinicia acestuia, Colegiul relevă următoarele aspecte.

Din materialele cauzei și probatoriului prezentat se constată, că Bîrsa Alexandru, pretinde încasarea mijloacelor bănești în sumă de 300000 lei de la Alexandru Stoica și Mariana Bordeniuc, ca urmare a emiterii hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 18.12.2018 prin care s-a declarat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Independenței, 12/2 ap. 76, nr. 3767 din 16.05.2016.

În speță s-a reținut, că Instanța de fond în cadrul examinării cauzei a constatat cu certitudine că din conținutul punctului 3.2 al contractului de vânzare-cumpărare din 16.05.2016, înregistrat cu nr. 3767 și din cererea lui Bîrsa Alexandru adresată notarului Ludmila Gîscă la 16.05.2016, nu rezultă că suma de 300000 lei a fost transmisă între cumpărător și vânzători în prezența notarului, ultimul specificând clar că părțile au susținut acest fapt printr-o declarație.

Colegiul reține că hotărârea din 18.12.2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul central), prin care s-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 3767 din 16.05.2016 a imobilului situat în mun. Chișinău, str. Independenței 12/2, ap. 76 încheiat între Stoica Alexandru, Stoica Olga, Stoica Igor, Bordeniuc Mariana și Bîrsa Alexandru, nu i-a oferit reclamantului dreptul de a pretinde la mijloacele bănești din contul pârâților, având în vedere că s-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare din lipsa intenției părților contractului de a produce efecte juridice (fictivitatea), ca temei servind și nedovedirea tranzacției financiare dintre părți.

Prin urmare, simplul fapt că părțile în proces recunosc că tranzacția financiară a sumei de 300000 lei a avut loc între ei, nu este suficient a-l considera ca fiind veridic, având în vedere că actul juridic în temeiul căruia s-ar fi transmis această sumă este nul de drept, fiind unul fictiv, cu scopul de a duce în eroare pe cei din jur din motive cunoscute doar de părțile contractului. Corespunzător, situației îi este aplicabil principiul lucrului judecat (art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă) și, ca consecință, instanțele de judecată urmează să se conducă de circumstanțele și faptele constatate și stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, or, în caz contrar se va încălca principiul securității raportului juridic.

Astfel, Colegiul atestă că, potrivit hotărârii din 18.12.2018 a Judecătoriei Chișinău /sediul central/ a fost stabilit „*Instanța de judecată a constatat că în cadrul ședinței de judecată nici unul din pârâți și nici reprezentanții acestora nu au putut explica ce sumă i-a revenit fiecăruia în urma acestei tranzacții, de asemenea aceștia*

nu au putut explica cum s-a format preţul de vânzare şi de ce acesta este mai mic decât preţul de impozitare al bunului imobil dat, iar poziţia expusă de Mariana Bordeniuc în referinţă precum că acest preţ este un preţ real se contrazice de poziţia pârâtului Bîrsa Alexandru expusă în referinţă, care indică că acest preţ este un preţ mai mic şi avantajos pentru el. La încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr.3767 din 16.05.2016, au fost încălcate prevederile art. 195 Cod civil şi, anume, pârâţii nu aveau intenţia pentru naşterea, modificarea sau stingerea a careva drepturi şi 9 obligaţii civile, pentru careva din părţi ale contractelor.

În confirmarea acestei concluzii vine şi faptul că în cadrul şedinţei de judecată nici unul din pârâţi nu au putut explica cum a fost negociată tranzacţia dată, cine a stabilit suma tranzacţiei date, Bîrsa Alexandru nu a putut explica unde şi cum a văzut anunţul despre vânzare, sau poziţia acestuia expusă în referinţă se contrazice cu poziţia expusă de reprezentantul acestuia în cadrul şedinţei de judecată."

Astfel, ținând cont de a prevederile art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă potrivit căruia faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane, Colegiul concluzionează că faptele stabilite prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 18.12.2018 nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate de părțile în prezentul litigiu, deoarece această hotărâre are puterea lucrului judecat și produce efecte juridice asupra părților.

Subsecvent, Colegiul consideră întemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la respingerea pretenției reclamantului Bîrsa Alexandru cu privire la încasarea sumelor de câte 75000 lei de la fiecare pârât Alexandru Stoica, Igor Stoica, Mariana Bordeniuc și Olga Stoica, deoarece s-a constata cu certitudine că părțile au acționat cu rea-credință în cazul dat, având în vedere că s-a dovedit irevocabil faptul că au încheiat cu bună știință un act juridic fictiv. Ca consecință, instanța de fond întemeiat a respins și pretenția reclamantului cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 108055,48 bani și a ratei inflației în sumă de 89175 lei, fiind pretenții subsecvente la pretenția de bază, care este neîntemeiată.

Colegiul va aprecia critic alegația apelantului că instanța de fond neîntemeiat a atras în proces intervenienții accesorii Stati Sorin și B.C. „Moldinconbank". La acest capitol, Colegiul notează că Stati Sorin și B.C. „Moldinconbank" sunt creditorii reali, printre care sunt la urmărirea bunului imobil din str. Independenței 12/2 și de a pretinde la distribuirea mijloacelor bănești obținute din înstrăinarea silită a acestui bun imobil.

În consecință, Colegiul atestă despre lipsa temeiurilor de a interveni în soluția

instanței de fond, deoarece ultima corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent situației litigioase, dedusă judecății, motivele invocate de apelant în necesitatea combaterii concluziei instanței de fond în partea respingerii pretențiilor, fiind lipsite de suport probant și de acoperire legală, urmând a fi respinse.

Conform prevederilor art. 94 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Potrivit prevederilor art. 96 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Având în vedere că intervenientul accesoriu Stati Sorin a fost reprezentat de avocatul Gheorghe Crețu în procesul de judecată și a suportat cheltuieli în mărime de 5000 lei pentru asistență juridică, instanța de fond întemeiat a dispus încasarea acestei sume din contul reclamantului, iar pentru instanța de apel urmează a fi încasată suma de 3000 lei, deoarece aceste sume sunt raportate la complexitatea cauzei, durata procesului, activitatea avocatului, cheltuielile au fost rezonabile.

Totodată, ținând cont de faptul că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 iulie 2023 s-a respins cererea apelantului Bîrsa Alexandru privind scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată și s-a amânat apelantului Bîrsa Alexandru plata taxei de stat aferentă cererii de apel declarată, până la data pronunțării/emiterii soluției de instanța de apel în actuala cauză, Colegiul consideră necesar de a încasa de la Bîrsa Alexandru în beneficiul statului, taxa de stat în sumă 7756 lei 44 bani.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant pe marginea hotărârii contestate, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

Din considerentele numite și având în vedere faptul, că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecății, a aplicat corect normele materiale și procedurale și a adoptat o hotărâre întemeiată și corectă, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul formulat de avocatul Culeac-Reul Natalia, în interesele reclamantului Bîrsa Alexandru și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2022.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. a) și 389-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Respinge cererea de apel declarată de avocatul Culeac-Reul Natalia, în numele și interesele reclamantului Bîrsa Alexandru.

Menține hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2022 pronunțată în cadrul cauzei civile intentată la cerere de chemare în judecată depusă de Bîrsa Alexandru către Stoica Igor, Stoica Alexandru, Stoica Olga și Bordeniuc Mariana, intervenient accesoriu Stati Sorin și B.C. „Moldinconbank" privind încasarea sumei, dobânzii de întârziere, ratei inflației și cheltuielilor de judecată.

Încasează din contul lui Bîrsa Alexandru în folosul lui Stati Sorin cheltuielile de asistență juridică suportate în actuala cauză civilă în sumă de 3000 (trei mii) MDL.

Încasează din contul lui Bîrsa Alexandru la bugetul de stat taxa de stat aferentă cererii de apel declarate, plata căreia a fost amânată la intentarea procedurii în apel, în sumă de 7756,44 (șapte mii șapte sute cincizeci și șase) lei 44 bani RM.

Decizia este definitivă şi executorie din data adoptării, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecător

Judecătorii **Viorica Mihaila**

Vitalie Cotorobai